

Sjekkliste for egenrevisjon

99 ØKOLOGISKE PRODUKSJONER

© Stiftelsen Norsk Mat
Versjon 2023.10

Spørsmål som krever dokumentasjon vises med symbolet

Her er alle spørsmål knyttet til den økologiske produksjonen samlet i en sjekkliste. Sjekklista er delt inn i temaspørsmål per produksjon. Svar "Nei" på de økologiske produksjonene du ikke har, og svar "Ja" på de økologiske produksjonene du har. På de temaspørsmålene du svarer "Ja" på må du svare på underliggende spørsmål.

99.1 GENERELLE KRAV TIL GÅRDEN

99.1.1 Har du nødvendig dokumentasjon knyttet til KSL, økologikontrollen og drifta oversiktlig og lett tilgjengelig for de som skal se den?

En skal ha oversikt over aktuell dokumentasjon slik at det er praktisk mulig å finne fram i systemet. Oversikten behøver ikke være detaljert. For dokumenter som er viktige for daglig drift bør det finnes en skriftlig oversikt slik at andre personer i drifta kan finne de ved behov.

Offentlige tilsynsrapporter skal tas vare på for å kunne dokumentere eventuelle tilsynsbesøk. Har du hatt offentlig tilsyn uten at det er påvist avvik eller mangler, skal du likevel kreve å få skriftlig rapport for å dokumentere tilsynet.

Ved KSL-revisjon skal all nødvendig dokumentasjon være lett tilgjengelig, uansett hvilket dokumentasjonssystem som er brukt. Alle dokumentasjonskrav er spesifikt angitt i KSL-standardene.

For dokumentasjonskrav er hovedregelen at dokumentene skal oppbevares så lenge de er aktuelle og har betydning for drifta. For noen av kravene er det definert hvor lenge dokumentene skal arkiveres, og dette er da beskrevet i veiledningen til de sjekklisterpunktene det gjelder.

Eksempler på aktuell dokumentasjon:

- gjødslingsplan/jordprøver
- tilsynsrapporter
- el-kontroll

For revisjon på økologiområdet er det definert i virksomhetens driftsbeskrivelse hva slags dokumentasjon som ligger til grunn og skal være tilgjengelig for godkjenning for økologisk produksjon.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Internkontrollforskriften	Lovkrav

99.1.2 Har du lukket eventuelle avvik fra KSL-revisjon, Debio-revisjon eller egenrevisjon innen angitte frister?

Avvik som blir påvist skal lukkes innen fristen som er satt. Lukking av avvik gitt ved KSL-revisjon skal meldes Matmerk.

Dersom en ikke får lukket avviket innen fristen som er satt, kan fristen utsettes. Gjelder det avvik ved egenrevisjon, skal årsaken til at avviket ikke er lukket noteres i sjekklstens tiltaksplan og det skal settes ny frist. Gjelder det avvik påvist ved KSL-revisjon, skal Matmerk kontaktes for å få utsette fristen. Utsettelse må grunngis.

Utsettelse av frist for å lukke avvik ved Debio-revisjon må avklares med Debio.

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.1.3 Dersom ikke hele gården drives økologisk: drives det parallelt økologisk/konvensjonelt i henhold til regelverket?

Det kan drives parallelt med økologisk og ikke-økologisk produksjon innen samme virksomhet. Følgende forutsetninger må legges til grunn:

- Den økologiske produksjonen skjer i en driftsenhet der lager/driftsbygninger og arealer er klart atskilt fra ikke-økologiske enheter.
- Dyrking av ulike sorter som lett kan skjernes fra hverandre på åker og lager.
- For førproduksjon på eng, må det brukes ulik frøblanding på økologisk og ikke-økologisk areal. Det må være gode rutiner på å skille økologisk og ikke-økologisk avling etter høsting.
- For husdyrhold må det holdes ulike arter i økologisk og ikke-økologisk drift.
- Produsent kan dokumentere klar atskillelse ved innkjøp av økologiske og ikke-økologiske innsatsvarer (regnskap/bilag).

Den ikke-økologiske driftsenheten skal være tilgjengelig for fysisk inspeksjon.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
--------------------	---------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.1.4 Er driftsmessige endringer meldt til Debio?

Som driftsansvarlig har du plikt til å melde fra til Debio dersom det skjer vesentlige endringer i driften. Endringer det skal meldes fra om er når:

- endring innebærer at beskrivelsen av virksomheten (driftsbeskrivelsen) ikke lenger stemmer med faktiske forhold, f.eks. endring i produksjonsområde/lokaler eller ny driftsansvarlig
- du trenger godkjenning for nye produksjoner/aktiviteter
- produksjoner/aktiviteter ikke lenger skal produseres økologisk
- virksomheten endrer navn, kontaktperson, adresse, telefon, organisasjonsnummer, m.m. eller ved eierskifte

Endringene meldes til kontor@debio.no

§ Krav

Driftsbeskrivelser økologisk landbruk	Bransjekrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.1.5 Er mottakskontroll utført?

Når du mottar økologiske produkter skal du kontrollere at emballasjen eller beholderen er lukket og at de nødvendige opplysningene foreligger. Du skal krysskontrollere at opplysningene i merkingen stemmer med opplysningene i følgedokumentene. Resultatet av mottakskontrollen skal angis i regnskapet. Du kan for eksempel benytte egne skjema for mottak, eller du kan bekrefte på pakkseddel at økologisk merking er kontrollert.

§ Krav

Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav
---------------------------------------	---------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.1.6 Er avvik og mistanke om urettmessigheter knyttet til økologisk produksjon meldt til Debio?

Dersom du har grunn til å mistenke at et produkt som du har produsert, tilvirket, importert eller mottatt fra en annen virksomhet, ikke er i samsvar med kravene i økologiregelverket, skal du straks enten fjerne økologimerkingen eller isolere produktet. Du skal ikke håndtere slike produkter videre som økologiske før all mistanke er fjernet. Dette kan være tegn på uregelmessigheter:

- funn ved mottak av produkter; om pakningene er hele og merkingen er korrekt - mulig sammenblanding av produkter
- prisen betydelig under gjennomsnittspris i markedet
- tvil om en leverandørs sertifikat er ekte
- funn av pesticidrester som kan indikere bruk av produkter som ikke er tillatt i økologisk produksjon

Hvis dette skjer, skal du umiddelbart informere Debio om mistanken og hvilke tiltak du har iverksatt. Debio kan kreve at produktene ikke håndteres videre som økologiske før de har mottatt tilfredsstillende informasjon som gjør at mistanken kan fjernes.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
--------------------	---------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.1.7 Oppbevares dokumentasjon som kreves særskilt i samband med Debio-kontroll?

Kontroll av sertifikatene til leverandørene du bruker

Du skal kontrollere at de leverandørene du mottar økologiske varer fra er underlagt økologikontroll, med unntak av når leverandøren er en detaljist som ikke er kontrollpliktig. Dette gjør du ved å foreta en kontroll av leverandørens sertifikater og denne kontrollen skal som minimum omfatte:

- at sertifikatet er utstedt av et godkjent kontrollorgan
- at sertifikatet er gyldig for den perioden det mottas varer
- at aktivitetene og produktomfanget samsvarer med den type varer som mottas

Det kan f.eks. gjøres ved å gå inn på kontrollorganets hjemmeside og laste ned sertifikatet eller pdf-fil med registreringer derfra eller å be leverandør om å sende kopi av sitt sertifikat. Ved kontroll fra Debio skal virksomheten dokumentere at leverandørsertifikatet er kontrollert.

§ Krav

Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav
---------------------------------------	---------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.1.8 Er alle nedskrevne rutiner for å forhindre at økologisk produksjon påvirkes av ikke tillatte innsatsmidler fulgt?

Praktiske retningslinjer for å forhindre at økologisk produksjon ikke blir påvirket av ikke-tillatte innsatsmidler, og klart atskilt fra ikke-økologisk produksjon, vil fremgå av gårdens driftsbeskrivelse. At disse tiltakene er gjennomført og følges er en forutsetning for økologisk godkjenning.

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.1.9 Er produkter omsatt som økologisk vare, merket i henhold til kravene?

For produkter som omsettes fra gården som økologisk vare, skal særskilt dokumentasjon følge med. For hvert vareparti skal det fremgå at produktet er økologisk, og hvem som har godkjent det (Debio). Debios kodenummer (NO-ØKO-01) skal også fremgå. Ø-merket eller EUs logo for økologisk produksjon kan også benyttes. Merkingen skal fremgå på emballasjen, eller på følgeskriv som entydig refererer til det bestemte varepartiet.

For levering av dyr til slakt, finnes det egne øreklips hvor disse opplysningene fremgår. For levering av melk, er det tilstrekkelig at dokumentasjon på godkjenning leveres råvarekjøper ved inngåelse av kontrakt om levering av økologisk melk. Ved levering av varer i bulk, for eksempel korn, skal det fylles ut en egenerklæring som følger lasset.

§ Krav

Erklæring om økologikontroll	Bransjekrav
------------------------------	-------------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.1.10 Er merking og markedsføring av økologiske produkter gjort slik at det ikke kan misforstås hvilke produkter og produksjoner som er økologiske?

Ved salg og markedsføring skal opplysninger om økologisk produksjon fremsettes på en slik måte at det ikke kan være tvil om hvilke produkter som er økologisk godkjent, og hvilke som ikke er det. Det betyr for eksempel at en gård som driver både økologisk og konvensjonelt ikke kan knytte begrepet "økologisk" til gårdsnavnet.

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.1.11 Bruker du gjødslingsplanen aktivt, og noterer du de faktiske gjødselmengdene som er brukt denne sesongen?

Gjødselmengden skal avpasses etter næringstilstanden i jorda, veksten som skal dyrkes der og forventa avlingsnivå for veksten. Dersom vekstforholdene utvikler seg annerledes enn det som er forutsatt i gjødslingsplanen, må det tas hensyn til dette ved gjødslinga.

I økologisk produksjon er det ikke tillatt å bruke avløpsslam. Det er også særskilte begrensninger på hva slags type gjødsel som kan brukes, og det kan være begrensninger på mengde, og hvilke forutsetninger som skal ligge til grunn for bruken. Gjødseltype skal være i henhold til positivliste i økologiforskriften, og en må forsikre seg om at bruken er i henhold til regelverket.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Forskrift om gjødselvarer	Lovkrav
Forskrift om gjødselplanlegging	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.1.12 Ved bruk av ikke-økologisk gjødsel, kan behovet dokumenteres?

Ved økologisk produksjon kan ikke-økologisk gjødsel brukes som et supplement til øvrige tiltak, dersom det er behov for det. Behovet kan for eksempel dokumenteres med en gjødslingsplan hvor det fremgår jordanalyser, forventet avlingsmengde og beregnet næringsbehov.

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.2 GROVFØR, KORN, OLJEFRØ, ERTER OG FRØDYR KING

99.2.1

Dersom økologisk såfrø ikke er tilgjengelig, er det på forhånd søkt om tillatelse til bruk av ikke-økologiske såfrø til økologisk areal?

For økologisk godkjenning skal det være brukt økologisk såvare. Dette er et krav i økologiforskriften. Regnskapsbilag er aktuell dokumentasjon dersom det fremgår at produktet er økologisk. Kan det ikke skaffes økologiske frø må man søke forhåndstillatelse for bruk av ikke-økologisk vare. Forhåndstillatelse kan søkes på www.okofro.no.

Ved bruk av ikke-økologisk såvare må det kunne dokumenteres hvilke sorter som er brukt og at frøene ikke er beiset. Om ikke slike opplysninger fremkommer av regnskapsbilag er etikett på emballasjen en god dokumentasjon.

§ Krav

ØKOfrø	Lovkrav
--------	---------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.2.2 Er det brukt tillatt type ensileringsmiddel til økologisk fôr?

Bakterieprodukter, enzymer og mikroorganismer kan brukes som ensileringsmidler. Det samme gjelder syrene listet i vedlegg 3 del B i Regelverksveileder for økologisk landbruksproduksjon. For oppdatert liste over tillatte produkter sjekk Debios driftsmiddelregister (lista er ikke nødvendigvis utfyllende) eller ta kontakt med kontrollorganet.

§ Krav

Debios driftsmiddelregister	Bransjekrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.3 POTET

99.3.1

Dersom økologisk settepotet ikke er tilgjengelig, er det på forhånd søkt om tillatelse til bruk av ikke-økologisk settepotet på økologisk areal?

På www.okofro.no fins det en oversikt over tilgjengelig økologisk settepotet på markedet. Dersom det ikke er mulig å få tak i økologiske settepoteter av ønsket sort, kan ikke-økologiske settepoteter brukes. I slike tilfeller må en innhente tillatelse til dette på forhånd.

§ Krav

ØKOfrø	Bransjekrav
--------	-------------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.4 GRØNNSAKER, FRUKT OG BÆR

99.4.1 Er partinummer ved innkjøpt såvare/planter eller art og sort ved bruk av egen såvare/planter registrert?

Frø og plantemateriale som blir brukt i produksjonen skal dokumenteres. Der regnskapsbilag er påført partinummer og sort er det tilstrekkelig dokumentasjon. Dette kravet dokumenterer plantematerialet som er brukt ved eventuelle reklamasjoner. (Enkelte har partinummer på emballasjen og ikke på bilaget). Når frø og plantematerialet ikke er innkjøpt, er det tilstrekkelig med dokumentasjon av art og sort. Dette kravet er tatt med så sort kan dokumenteres ved sortsavhengig betaling.

For økologisk godkjenning er det et krav om at frø og plantemateriale skal være økologiske. Dette er et krav i økologiforskriften. Kan det ikke skaffes økologiske frø/formeringsmateriale, kan det søkes om tillatelse for bruk av ikke-økologisk vare. Dette er et krav i økologiforskriften. Ved bruk av ikke-økologisk vare må det kunne dokumentere hvilke sorter som er brukt og at frøene ikke er beiset. Om ikke slike opplysninger fremkommer av regnskapsbilag er etikett på emballasjen en god dokumentasjon.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Forskrift om såvarer	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.4.2 Dersom det er aktuelt for produksjonen, blir typer dyrkingsmedier som produkter av jord, torv og/eller syntetiske stoffer registrert?

Ved bruk av spesielle dyrkingsmedier (produkter av jord, torv og/eller syntetiske stoffer for dyrking av planter) skal det kunne dokumenteres hvilke typer medier som er benyttet. Dette kan gjøres gjennom regnskapsbilag.

For økologisk produksjon må ingredienser i dyrkingsmediet kunne dokumenteres, og at disse er i henhold til kravene i økologisk produksjon. Det vil si at ingrediensene må finnes i økologiforskriftens positivliste for tillatte gjødsel- og jordforbedringsmidler. Dette er et krav i økologiforskriften.

§ Krav

Veileder til forskrift om gjødselvarer	Lovkrav
--	---------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.4.3

Dersom økologisk frø/formeringsmateriale ikke er tilgjengelig, er det søkt forhåndstillatelse til bruk av ikke-økologisk formeringsmateriale på økologisk areal?

På www.okofro.no finnes oversikt over tilgjengelige økologiske såfrø og formeringsmateriale på markedet. Dersom det ikke er mulig å fremskaffe økologisk frø eller formeringsmateriale av ønsket sort, kan ikke-økologisk såfrø eller ikke-økologisk formeringsmateriale benyttes. I slike tilfeller må forhåndstillatelse innhentes, fortrinnsvis via samme nettsted. Dokumentasjon på innhentet tillatelse fremlegges under revisjon fra Debio. Det er knyttet bestemte krav til oppal av ikke-økologisk formeringsmateriale (blant annet fravær av kunstgjødsel og kjemiske plantevernmidler), og oppalet må kunne dokumenteres.

§ Krav

ØKOfrø	Bransjekrav
--------	-------------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.5 DRØVTYGGERE

99.5.1

Får økologiske dyr 100 % økologisk fôr?

Alt fôr til drøvtyggere i økologisk produksjon skal komme fra økologisk produksjon. Dette gjelder beiter, grovfôr (eget og innkjøpt høy, halm og surfôr), kraftfôr og melkefôr. Vitamin- og mineralblandinger trenger ikke være økologisk godkjent, men innholdet skal være i henhold til egen positivliste. Bruk av eventuelt karensfôr må til en hver tid ligge innenfor de unntaksreglene som er gitt.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.5.2 Får alle økologiske dyr naturlig melk i en fastsatt minimumsperiode fra fødselen av?

I en minimumsperiode på 3 måneder for storfe, og 45 dager for sau og geit, skal økologiske dyr ha tilgang på naturlig melk fra økologisk produksjon (fortrinnsvis melk fra samme art, og helst morsmelk).

Om økologisk melkefôr ikke er tilgjengelig, kan enkeltdyr føres med ikke-økologisk melk/melkeerstatning. Slikt fôr er ikke tillatt innenfor økologisk produksjon og disse enkeltdyra må derfor gjennom ny karenstid fra den dagen melkefôringen opphører før de kan leveres som økologisk. Rutiner for hvordan dette håndteres skal være beskrevet i gårdens driftsbeskrivelse. Om enkeltdyr er føret med ikke-økologisk melk/melkeerstatning skal dette anmerkes som avvik i egenrevisjonen, og det skal under tiltak beskrives hva som er gjort for at disse dyra ikke omsettes som økologisk.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.5.3 Er oppstallingen av dyra i henhold til forskrift om hold av storfe/forskrift om velferd for småfe og økologiforskriften?

Krav til oppstalling av økologiske dyr finnes i økologiforskriften. Se også veileder til forskrift om økologisk landbruksproduksjon. Se lenker i kravlista.

Forskrift om hold av storfe og forskrift om velferd for småfe inneholder ett kapittel om oppstalling. Noen punkter gjengis her:

Storfe: Kyr skal ha tilgang på liggeplass med mykt underlag og tett gulv. Dette gjelder også kviger som har mindre enn 2 måneder igjen til kalving. Kalver under seks måneder skal ikke holdes bundet. Kalver skal ha tørr og trekkfri oppholdsplass, og myk liggeplass med tett og varmeisolerende gulv. Storfe skal sikres mulighet for fri bevegelse og mosjon på beite eller egnet luftegård i minimum åtte uker i løpet av året. For økologiske dyr er det krav om at alle dyr skal på beite i beitesesongen. Et unntak kan gjøres for okser over ett år, dersom de holdes i et husdyrrom med fri adgang til en luftegård hele året. Videre er det krav om tett liggeplass til alle dyr, og det er egne krav til størrelse på tilgjengelig inneareal.

Småfe: Småfe skal ha adgang til bekvem, tørr og trekkfri liggeplass. Små lam og kje skal ha tilgang til tett liggeunderlag med tilfredsstillende varmetekniske egenskaper. For økologiske småfe er det krav om 1,5 m² tilgjengelig inneareal per voksne dyr og 0,35 m² for lam og kje, samt at de skal ha tilgang på tett liggeplass som utgjør halvparten av arealkravet.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Forskrift om hold av storfe	Lovkrav
Forskrift om velferd for småfe	Lovkrav
Veileder til forskrift om hold av storfe	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.5.4 Har økologiske dyr som er oppbundet daglig tilgang til luftegård?

Besetninger på 50 eller færre dyr, ikke medregnet unge dyr, per produksjonsnummer er å anse som en liten driftsenhet og kan etter søknad unntas fra kravet om løsdrift. Utenom beitesesongen skal dyr som står oppbundet ha tilgang til utearealer minst to ganger i uken eller så ofte som vær og føreforhold tillater det. Bruken av luftegård skal loggføres.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
--------------------	---------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.5.5 Kan lufting av økologiske dyr som er oppbundet dokumenteres?

Besetninger på 50 eller færre dyr, ikke medregnet unge dyr, per produksjonsnummer er å anse som en liten driftsenhet og kan etter søknad unntas fra kravet om løsdrift. Utenom beitesesongen skal dyr som står oppbundet ha tilgang til utearealer minst to ganger i uken eller så ofte som vær og føreforhold tillater det. Bruken av luftegård skal loggføres.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.5.6 Får økologiske drøvtyggere tilgang på beite hele beitesesongen i henhold til kravene?

Alle økologiske drøvtyggere skal kunne beite fra graset er 5-10 cm langt, til det ikke lenger er tilvekst på graset. Unntatt er okser som gjennom hele året har tilgang på luftegård.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.6 SVIN

99.6.1 Får økologiske dyr økologisk fôr?

Alt fôr til svin i økologisk produksjon skal i utgangspunktet komme fra økologisk produksjon. Dette gjelder beiter, grovfôr, kraftfôr og melkefôr. For svin er det i en overgangsperiode til og med 31.12.2026 tillatt å bruke en viss andel ikke-økologiske proteinråvarer når det ikke er mulig å skaffe fôr som utelukkende kommer fra økologisk produksjon. Dette gjelder samlet for innkjøpt kraftfôr og øvrige fôrvarer som brukes. Det skal fremgå av merkingen på kraftfôret hvor stor andel ikke-økologiske råvarer som inngår. Det er ditt ansvar å kontrollere at maksimumsgrensen er overholdt. Vitamin- og mineralblandinger trenger ikke være økologisk godkjent, men innholdet skal være i henhold til egen positivliste.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.6.2 Er oppstallingen av dyra i henhold til forskrift om hold av svin og økologiforskriften?

Forskrift om hold av svin inneholder flere krav til oppstalling. Noen punkter gjengis her:

- Svin skal ha adgang til bekvem, tørr, ren og trekkfri liggeplass med passe temperatur.
- Svin skal ha separat liggeplass og gjødselplass. Det skal være tett gulv, dypstrø eller talle på liggeplassen.
- Det er ikke tillatt å fikse svin. Unntak er i forbindelse med fôring, veterinærbehandling/inseminering, spesielt urolige enkeltdyr under brunst og fiksering i forbindelse med grising. Dette skal avgrenses til grisingstidspunktet og inntil 1 uke etter dette.

Økologiforskriften har tilleggskrav til oppstalling av svin. Dette innebærer blant annet krav om tilgang til utendørsarealer og egne krav til størrelse på tilgjengelig inneareal.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Forskrift om hold av svin	Lovkrav
Veileder for hold av svin	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.6.3 Har økologiske griser tilgang til utendørsarealer?

Alle økologiske griser skal ha tilgang til utendørsarealer. Dyrene skal kunne gjøre fra seg og rote med trynet på utearealet. Purker kan holdes innendørs i maksimum 14 dager etter grising for å ha godt tilsyn med dem. Etter to uker fra grising skal purker ha tilgang til uteareal, og kunne velge mellom opphold innendørs og utendørs. Purker kan oppholde seg utendørs under de fleste klimatiske forhold, bortsett fra svært streng kulde, ekstremvær eller store nedbørsmengder som gjør utendørsområdet uegnet. Spedgrisene skal ha tilgang til uteareal fra de er 14 dager gamle så sant vær og temperatur tillater det og utearealene er egnet. Spedgrisene skal uansett kunne gå inn når de har behov for det.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
--------------------	---------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.7 FJØRFE

99.7.1 Tar fuglene utearealet regelmessig i bruk?

Det er et krav at økologiske fjørfe skal ha tilgang til en utendørs luftegård når værforholdene tillater det. Luftegårdene skal være dekket hovedsaklig med vegetasjon, og forholdene skal legges til rette for at fuglene tar arealet i bruk.

Utearealet for slaktekylling skal være ubenyttet minst en måned etter hvert innsett, jf. økologiforskriftens § 13. For annet fjørfe skal utearealet være ubenyttet i minst tre måneder etter hvert innsett.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
--------------------	---------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.7.2 Får utearealet en hvileperiode som sikrer reetablering av vegetasjon og sanering av smitte?

Utearealet for slaktekylling skal være ubenyttet minst en måned etter hvert innsett, jf. økologiforskriftens § 13. For annet fjørfe skal utearealet være ubenyttet i minst tre måneder etter hvert innsett.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
--------------------	---------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.7.3 Har vannfugler tilgang til bekk, elv, vann eller dam?

Det er et krav at økologiske vannfugler skal ha tilgang til vann (badeplass) for å kunne tilfredsstille naturlige atferdsbehov tilpasset arten.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.7.4 Har alle høns tilgang til vaglepinner og verpekasser?

Det er et krav at økologiske verpehøns og perlehøns har tilgang på vaglepinner (18 cm per verpehøne/20 cm for perlehøns). Det skal være maks 8 høns per verpekasse eller min 120 cm²/dyr ved bruk av felles verpekasser.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.7.5 Er det tilgang til dagslys i husdyrrom?

Det skal være tilgang til dagslys i husdyrrom for fjørfe. Tilgangen kan suppleres med kunstig belysning for å sikre lys i inntil 16 timer hver dag.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.7.6 Får dyrene kun økologisk godkjent fôr?

Alt fôr til fjørfe i økologisk produksjon skal komme fra økologisk produksjon. Grovfôr (ferskt, tørket eller ensilert) skal inngå i dagsrasjonen til økologisk fjørfe.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.7.7 Når du kjøper, selger, mottar eller gir bort fjørfe eller rugeegg - føres det journal eller deklarasjon?

Det er ikke tilgang på økologiske daggamle kyllinger under 3 dager, og det er tillatt å benytte ikke-økologiske kyllinger uten først å søke om tillatelse. Fjørfe eldre enn 3 dager må være økologiske ved innkjøp.

Et godt oppal er viktig for å beholde helse og utholdenhet hos verpehønene gjennom hele produksjonsperioden. Riktig vektutvikling hos livkyllingen er sentralt. Overflytting fra oppalshus til nytt miljø hos eggprodusenten kan oppleves stressende for dyra. Flytting i rimelig tid før verpingen tar til er viktig, slik at hønene får tid til å tilpasse seg nytt miljø. Oppverpingsfasen er en stor påkjenning for hønene, med raskt økende hormonproduksjon og hurtig vekst av eggleggingsorganene.

- Minst én uke før levering skal eggprodusenten motta anbefaling fra oppaler om hvordan forholdene skal legges til rette for å gjøre overgangen så gunstig som mulig for unghønene. Dette innebærer minimum informasjon om fôr og temperatur i huset i tillegg til opplysninger om eventuelle avvik utover det normale.
- I salgskontrakten mellom oppaler og eggprodusent skal oppaler utstede en erklæring til eggprodusent. Erklæringen skal inneholde: «Oppaler garanterer at de x antall leverte høner har samme alder og er alet opp hos undertegnede».
- Hvis oppaler ikke kan overholde erklæringen (det vil si levere suppleringshøner som ikke er fra eget oppal eller levere høner med annen alder), skal eggprodusenten informeres så tidlig som mulig. Suppleringshønene skal leveres med egen deklarasjon.
- Senest ved levering skal oppaler informere eggprodusent om følgende: Daglengde, lysstyrke, dyretype, antall dyr, klekkedato, dødelighet i oppalet, eventuell koksidiøsebehandling eller annen medisinsk behandling, utførte vaksinasjoner, salmonellaprøver i henhold til forskrift, blodmiddstatus samt gjennomsnittsvekt og flokkens jevnhet (dvs andel innenfor $\pm 10\%$ av gjennomsnittsvekta) i aldersperiodene 4-8 uker og 13-16 uker.
- Dyreholder som kjøper, selger, mottar eller gir bort fjørfe eller rugeegg skal føre journal som inneholder navn og adresser til avsendere og mottakere, samt når og hvor mange dyr eller rugeegg som ble flytta. For eggprodusenter er deklarasjon for unghønene tilstrekkelig. Opplysningene skal oppbevares i minst 2 år og legges fram når Mattilsynet ber om det.
- Ved levering av dyr til økologisk produksjon skal det være inngått en kontrakt mellom oppaler og eggprodusent som beskriver tiltak som er gjort for at oppalet skal tilfredsstillende krav i økologiregelverket. Dersom oppalet er godkjent økologisk, trengs ikke slik kontrakt. Men det skal av salgsdokumentasjon fremgå at dyrene er økologiske og produksjonen godkjent av Debio.

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

§ Krav

Søknadsskjema Debio

Bransjekrav

99.7.8 Økologisk fjørfekjøtt - minstealder: Tilfredsstiller dyra krav til minstealder ved slakting?

For økologisk fjørfe er minstealder for slakt 81 dager for kyllingar, 49 dager for pekingender, 70 dager for moskusender hoer og 84 dager for moskusender hannar, 92 dager for stökkender, 94 dager for perlehøns, samt 140 dager for kalkuner og gjess. Alternativt kan langsamtveksande rasar brukast.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.7.9 Sikrer praksis at eggprodusentene senest ei uke før innsetting får nødvendig anbefaling fra oppaler om hvordan forholdene skal legges til rette for å gjøre overgangen gunstig for unghønene og tilrettelagt for økologisk produksjon?

Det er ikke tilgang på økologiske daggamle kyllinger under 3 dager, og det er tillatt å benytte ikke-økologiske kyllinger uten først å søke om tillatelse. Fjørfe eldre enn 3 dager må være økologiske ved innkjøp.

Et godt oppal er viktig for å beholde helse og utholdenhet hos verpehønene gjennom hele produksjonsperioden. Riktig vektutvikling hos livkyllingen er sentralt. Overflytting fra oppalshus til nytt miljø hos eggprodusenten kan oppleves stressende for dyra. Flytting i rimelig tid før verpingen tar til er viktig, slik at hønene får tid til å tilpasse seg nytt miljø. Oppverpingsfasen er en stor påkjenning for hønene med raskt økende hormonproduksjon og hurtig vekst av eggleggingsorganene.

- Minst en uke før levering skal eggprodusenten motta anbefaling fra oppaler om hvordan forholdene skal legges til rette for å gjøre overgangen så gunstig som mulig for unghønene. Dette innebærer minimum informasjon om fôr og temperatur i huset i tillegg til opplysninger om eventuelle avvik utover det normale.
- I salgskontrakten mellom oppaler og eggprodusent skal oppaler utstede en erklæring til eggprodusent. Erklæringen skal inneholde: «Oppaler garanterer at de x antall leverte høner har samme alder og er alet opp hos undertegnede».
- Hvis oppaler ikke kan overholde erklæringen (det vil si levere suppleringshøner som ikke er fra eget oppal eller levere høner med annen alder), skal eggprodusenten informeres så tidlig som mulig. Suppleringshønene skal leveres med egen deklarasjon.
- Ved levering av dyr eldre enn 3 dager til økologisk produksjon skal det av salgsdokumentasjon gå fram at dyra er økologiske og produksjonen godkjent av Debio.

§ Krav

Søknadsskjema Debio	Bransjekrav
---------------------	-------------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.8 HONNING

99.8.1 Er mottakskontroll utført?

Ved kjøp eller anskaffelse av driftsmidler til økologisk produksjon skal det kontrolleres at det innførte driftsmidlet er økologisk, eller på annen måte er tillatt brukt i økologisk produksjon. At mottakskontroll er utført skal dokumenteres. Dette kan gjøres enkelt ved at det for eksempel gjøres noteringer på følgesedler eller bilag for de aktuelle produkter som viser at økologisk opprinnelse er kontrollert. (ok, eller signatur på faktura eller følgeseddel)

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.8.2 Ved salg/markedsføring som økologisk vare; er produksjonen sertifisert av Debio?

Ved produksjon og omsetning av økologisk honning skal produksjonen være sertifisert av Debio for økologisk produksjon.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.8.3 Kan det dokumenteres at kun tillatte produkter er benyttet til desinfeksjon, rengjøring og beskyttelse mot skadegjørere?

I økologisk produksjon er det kun tillatt å bruke produkter som er listeført i regelverket som beskyttelse mot skadegjørere. For eksempel kan kaustisk soda benyttes. Fysisk behandling som vanddamp og direkte flamme er også tillatt. Til rengjøring og desinfeksjon av bygninger, materiell og redskaper som brukes i birøkt, er det kun tillatt å bruke stoffene som er listeført i regelverket. For eksempel kan grønnsåpe benyttes. Regnskap og bilag kombinert med egne noteringer er aktuell dokumentasjon.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.8.4 Er alle bigårdene plassert slik at nektar- og pollenkilder i en radius på tre km fra bigården tilfredsstillør økologiske produksjonskrav?

Nektar- og pollenkilder skal hovedsakelig bestå av avlinger produsert etter økologisk produksjonsmetode og/eller ha et viltvoksende planteliv. Forurensningskilder som bykjerner, motorveier, industriområder, fyllplasser, forbrenningsanlegg osv. skal ikke finnes i trekkområdet.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.8.5 Drives bigården uten bruk av kjemiske eller syntetiske avskrekkingsmidler?

Ved håndtering av biene og høsting av honning er kjemiske eller syntetiske avskrekkingsmidler ikke tillatt.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.8.6 Er kravet til å avstå fra vingeklipping av dronninger fulgt?

Vingeklipping av dronninger er ikke tillatt i økologisk produksjon.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.8.7 Er regelverket fulgt ved tilføring av bier og yngel fra ikke-økologiske driftsenheter?

Bigården kan årlig tilføres inntil 10% dronninger og avleggere/skaksvermer fra ikke-økologiske driftsenheter, forutsatt at bidronningene og avleggerne/skaksvermene plasseres i bikuber der de utbygde tavlene eller byggevokstavlene kommer fra økologiske driftsenheter. For gjenoppbygging av bifolk etter sykdom og uforutsette hendelser, må det foreligge forhåndstillatelse til å innføre bifolk fra ikke-økologiske driftsenheter. En forutsetning for å få slik tillatelse er at økologiske bifolk ikke er tilgjengelig, og at de underlegges ett års karenstid før produkter omsettes som økologisk vare.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

99.8.8 Kan det dokumenteres at voks som er benyttet stammer fra økologiske bigårder, eller at slik voks ikke var tilgjengelig ved innkjøp?

Hvis det ikke finnes økologisk voks på markedet, kan voks fra ikke-økologiske enheter tillates brukt i økologiske bigårder. I slike tilfeller må birøkteren kunne legge frem dokumentasjon på at økologisk voks ikke var tilgjengelig ved innkjøp. Slik dokumentasjon kan for eksempel være en bekreftelse fra Honningcentralen.

§ Krav

Økologiforskriften	Lovkrav
Regelverksveileder økologisk landbruk	Lovkrav

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt